

АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ НА МНЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИ ОТ 10. КЛАС ОТНОСНО ОБУЧЕНИЕТО И ОЦЕНЯВАНЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

Нина К. Стойкова

SURVEY OF THE OPINION OF 10TH GRADE STUDENTS ABOUT THE EDUCATION AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Nina K. Stoykova

ABSTRACT: The state educational standards for physical education and sports in our country define the main goals of the subject as a specific educational process. The effectiveness of the training is summarized based on the opinion and attitude of the students to the subject and the way of assessing the physical capacity.

KEYWORDS: physical education and sports, assessment, students

ВЪВЕДЕНИЕ

Повишените изискванията на обществото към образователния процес очертаха нови тенденции в съответствие на съвременните научни постижения, принципи на обучение и европейски стандарти.

Реформите в образователната система са резултат от обществените промени и отговорността на държавата да превърне българското училище в модерно, достъпно и качествено. Образование, което създава условия за формиране на морална, творческа и автономна личност, способна да се реализира пълноценно. Нещо повече – образование, достъпно до всички, адаптирано към нуждите на съвременните социални реалности [3].

През 2016–2017 учебна година във връзка с приемането и влизането в сила на новия „Закон за предучилищното и училищното образование“ започна поетапното въвеждане на нови учебни програми по всички предмети, изучавани в българските детски градини и училища. Новият „Закон за предучилищното и училищното образование“ беше обнародван в ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г., изм. и доп., бр. 98 от 9.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., изм., бр. 105 от 30.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.[2].

Законът за физическото възпитание и спорта съществено повлиява в положителна насока за разработването на прогресивни и методически оправдани концепции и педагогически технологии за решаването като цяло на наболелите проблеми.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Новата учебна програма за десети клас е приета със заповед № РД09-30 /11.01.2018 г.). и по нея се обучават учениците през учебната 2019–2020г.

Обучението в 10. клас е насочено към задълбочено овладяване техниката на изпълнението на физическите упражнения и нейното ефективно прилагане в индивидуални тактически действия, групови и отборни взаимодействия, предвидени като учебно съдържание от изучаваните спортове и спортни дисциплини и техните въздействия върху физическата дееспособност на учениците във връзка с особеностите на изучаваното учебно съдържание. Поставя се основата на специална спортна образованост и се самоусъвършенстват техникo-тактическите умения и навици и се развиват тези двигателни качества, които имат непосредствена връзка със спецификата на вида спорт, спортната дисциплина или двигателната дейност, избрани от ученика [5].

Изцяло нова система на изпитване по предмета "Физическо възпитание и спорт" въведе МОН за всички ученици, от първи до дванадесети клас. Новата система за оценяване на физическата дееспособност включва тестове, покриване на нормативи, нови оценъчна скала и

методика за измерване и оценяване на двигателните способности на учениците. Тя влезе в сила от учебната 2019/2020 година.

И в предишната и в новата система няма конкретни указания по какъв начин да се оценяват заложените за изучаване спортове.

Изследователски екип (Симеонова, Т., Н. Йорданова, Н. Карадочева, 2009) предлага да се предложат и разработят методически указания и контролни нормативи по изучаваните видове спорт с цел обективността на оценяването по предмета [4].

Възможностите за вариативност на съдържанието и многообразието на формите позволяват цялостната дейност да се насочи съобразно ценностната ориентация на ученика, неговите интереси и потребности. По този начин се осъществява едно продължение на процеса за либерализация на физическото възпитание и спорта в училище, заложено в основите на държавните образователни стандарти за учебното съдържание по “Физическо възпитание и спорт” [1].

ЦЕЛ на нашето изследване – да анализираме моментното състояние на организацията на обучението по физическо възпитание и спорт в гимназиален етап, отношението към оценяването, проблемите на материално и методическо обезпечаване през погледа на ученици – 10. клас.

ЗАДАЧИТЕ за постигането на целта бяха:

- проучване на литературните източници и нормативни документи по проблемите на учебно-възпитателния процес и оценяването по физическо възпитание и спорт в училище;
- анкетно изследване на мнението и отношението на учениците към ефективността на обучението;
- обобщаване на изводи и извеждане на препоръки за подобряване на работата в училище.

Необходимата информация събрахме с помощта на педагогическо наблюдение, беседа и анкета с 86 ученици от 10. Клас (48 момичета и 38 момчета), от Първа езикова гимназия – гр. Варна и Профилирана гимназия с преподаване на чужди езици "Алеко Константинов" – гр. Правец.

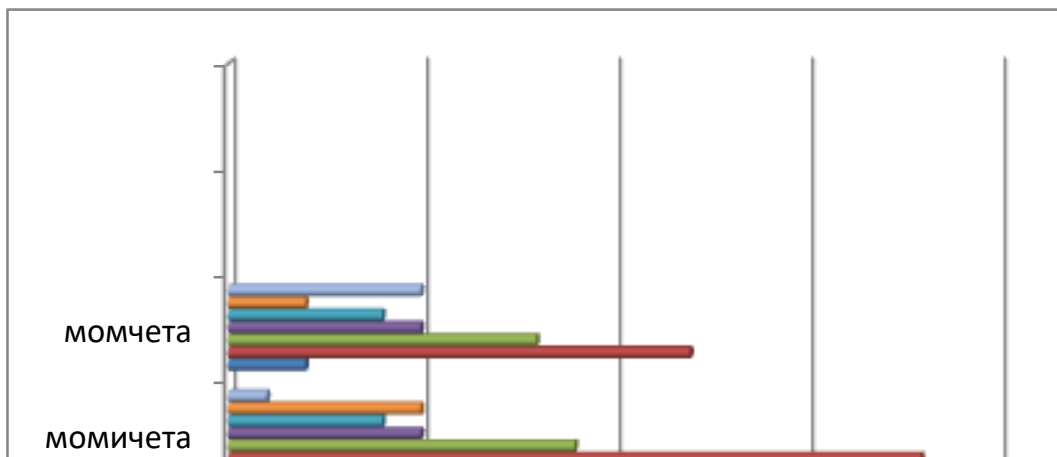
АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Преди всичко е невъзможно с помощта на анкета да бъдат обхванати толкова много и разнообразни възлови въпроси за реализацията на обучението по физическо възпитание и спорт и оценяването в българското училище. Без да претендираме за изчерпателност, ще направим опит да обобщим получените данни от анкетното проучване. Анкетата съдържа 20 въпроса, които позволяват алтернативни отговори.

Интерес будят отговорите на въпроса „Каква форма на обучение предпочитате?». Много малък процент от запитаните отговарят урочна – 3%, извънкласна – 1%, друга – 0%. Най-голям брой – 64% от анкетираните харесват часа за спортни дейности. Не малък е и броят на отговорилите, че им допада новия вид на преподаване – 32% (26% от отговорите на момичета и 6% на момчета) – онлайн.

Според 80% от учениците часовете по физическо възпитание и спорт са достатъчни. 78% са удовлетворени, от материалната база(и двете училища разполагат с модерни физкултурни салони), 7% не харесват базата, в която се занимават със спорт, а 15% нямат мнение по въпроса.

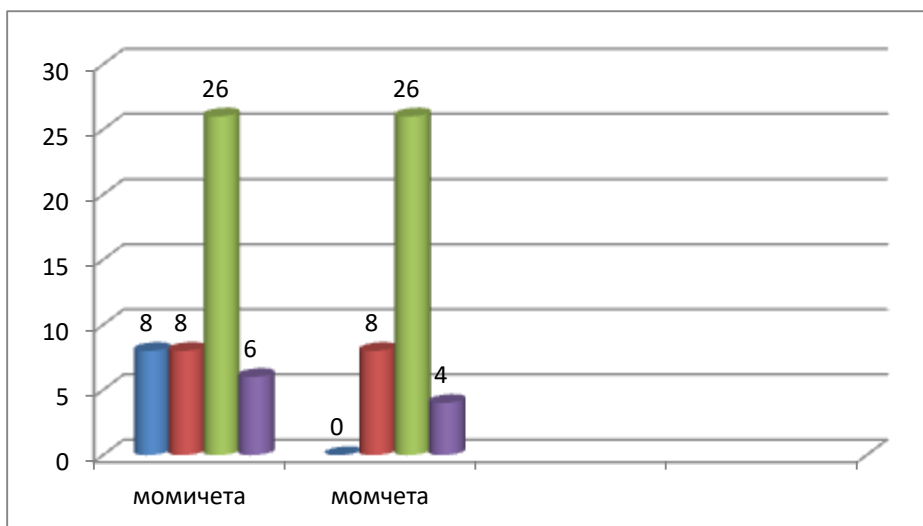
Мненията на респондентите за тестовете за физическа дееспособност са представени на диаграма 1.

Диаграма 1. Кой от тестовете за физическа дееспособност не Ви харесва?

И при двата пола нормативът *Скок дължина* събира най-много негативи. Малък процент от запитаните дават отговори всички и няма такива.

Диаграма 2 представя графично отговорите на въпроса: «Какви спортове от задължителните области желаете да практикувате?»

Наблюдаваме, че предпочитаната област за обучение на учениците е *спортни игри*. Обичайно за тази възраст на момчетата е, че няма положителен отговор по отношение на заниманията по гимнастика.

Независимо от факта, който вече споменахме – наличието на закрыта спортна база – около 70% от момчетата и момичетата предпочитат часовете да се провеждат на открито – на двора.

Похвално е, че по-голяма част – 72% от момичетата и 70% от момчетата участват в часовете със спортен екип.

От предложените за обучение е избираеми области – туризъм, ориентирани и зимни спортове; фитнес, бойни спортове; ракетни спортове; плуване, водни спортове; шахмат, на най-голямо одобрение е комбинацията – за момичета – фитнес, а за момчета – бойни спортове.

Следващите четири въпроса от предложената анкета са свързани със системата за оценяване, контролните нормативи и оценките по физическо възпитание и спорт. Над 60% от учениците не харесват новата система за оценяване, на 54% не им допадат нормативите за физическа дееспособност, но по-голяма част от запитаните – 55% считат, че е нужно да бъдат оценявани с текущи, срочни и годишни оценки. По отношение на обективността на оценяване – 64% и от двата пола смятат, че не получават завишени, а реални оценки.

Тълкуването на отговорите на въпроса – Необходими ли са в часовете по физическо възпитание и спорт теоретични знания? Можем да отнесем и до създалата се извънредна ситуация в страната. Повечето от контролните въпроси при виртуалното обучение изискваха знания за правилата на отделните спортове, а това рефлектира и на предложения отговор – 31%

– само за правилата на спортни игри. Като негативен момент можем да отбележим, че 17% от учениците смятат, че рядко или никога ще използват теоретични знания. В тази връзка ще отбележим, че няма положителни отговори на допитването за учебник по предмета.

Със задоволство ще отбележим, че голяма част от участниците в анкетата не смятат да се освободят, ако имат възможност от часовете(само 11% биха се освободили само от оценката), което донякъде повлиява и на отговорите на следващия въпрос – Смятате ли, че физическото възпитание влияе положително върху здравето и работоспособността на учениците? 69% от отговорите са положителни.

Желанията на учениците за провеждане на часа по спортни дейности е предимно в училище, но и възможността за провеждане сред природата е подкрепен от 22%.

Преимствени отговори на момчетата на въпроса – Кое повишава ефективността на учебната работа? са свързани с мотивацията – 68%, докато момчетата считат, че подобряването на материално-техническата база, ще допринесе за усъвършенстването им.

Най-ценно от нашето проучване са отговорите на последния въпрос – Смятате ли, че в условията на извънредно положение обучението в дигитална среда по ФВС постигна своите цели?. Много малка част посочват отговорите – да; не; не мога да преценя, а 81% отговарят, че този начин на провеждане на учебен процес не е като в реална среда.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обобщавайки мненията на учениците от 10. клас ще отчетем положително отношение към учебния процес по физическо възпитание и спорт, но и негативно към новата система на оценяване по предмета.

Извънредната ситуация на виртуално преподаване не се предпочита от по-голямата част от анкетираните, а е налице желание за реална двигателна дейност. Само в този момент те считат, че имат нужда от теоретични знания.

Литература:

1. Димитрова, Б., и др. Понятиен апарат в Държавните стандарти за предмета “Физическо възпитание и спорт” в общообразователните училища в България. –С., // Спорт и наука, кн. 3, 2002.
2. Закон за предучилищното и училищното образование, ДВ, брой: 79, 13.10.2015 г: <http://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=97877>.
3. Кюркчийска, В., Приобщаващото образование – предизвикателство или проблем за началния учител, Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, Том XXI D, УИ „Епископ Константин Преславски“, Ш., 2017 г., с. 114–122, ISSN 1314-6769.
4. Симеонова, Т., Н. Йорданова, Н. Карадочева. Проучване мнението на учениците от IX клас относно ефективността на обучението по физическо възпитание и спорт във връзка с ДООИ и стандарти. Научни трудове РУ „А. Кънчев” том 48, серия 8.2. Русе. Изд. център при Русенски университет “Ангел Кънчев”. 2009. с. 93–97.
5. Учебни програми – сайт на МОН: [file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/pril12_UP_10kl_FVS%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/pril12_UP_10kl_FVS%20(4).pdf) - Приложение 12.

12. Одобрявате ли системата за оценяване по предмета ФВС?

а) ДА б) НЕ в) Не мога да преценя

13. Смятате ли, че се пишат по-високи оценки, отколкото заслужавате?

а) ДА б) НЕ в) Не мога да преценя г) Оценката по ФВС не е важна

14. Необходими ли са в часовете по ФВС теоретични знания?

а) Да, често б) Да, рядко в) Не никога г) Само за правилата на спортни игри

15. Има ли според Вас нужда от учебник по ФВС?

а) ДА б) НЕ в) Не мога да преценя

16. Бихте ли се освободили от часовете по ФВС, ако имате възможност?

а) ДА б) НЕ в) Нямам мнение г) Да, само от оценка

17. Смятате ли че ФВС влияе положително върху здравето и работоспособността на учениците?

а) ДА б) Отчасти в) НЕ г) Не мога да преценя

18. Къде да се провежда часът за спортни дейности?

а) В училище б) Спортна зала в) Навън сред природата

19. Кое повишава ефективността на учебната работа?

а) Мотивацията

б) Игровите и състезателни елементи

в) Подобряването на материално-техническата база

20. Смятате ли, че в условията на извънредно положение обучението в дигитална среда по ФВС постигна своите цели?

а) ДА б) НЕ в) Не мога да преценя г) Не е същото като реална среда

*Нина Красиминова Стойкова
възпитател в НПП по КТС–град Правец
докторант към катедра ТМФВ
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“
Педагогически факултет
ninastoykova@abv.bg*